

Särskilt ägardirektiv för Tekniska verken i Linköping AB (publ) med dotterbolag

Antaget av: Kommunfullmäktige i Linköping 2023-04-25, § 149

Senast reviderat: 2023-11-13 (redaktionella ändringar)

Antagen vid bolagsstämman: 2023-06-16

Giltighetstid: Gäller tillsvidare.

Diarienummer: KS 2023-319

Dokumentansvarig: Kommundirektören

Adresserat till: Tekniska verken i Linköping AB med dotterbolag

Tidpunkt för aktualitetsprövning: Varje mandatperiod

Relaterade styrdokument: Bolagsordning, bolagspolicy

Sökord: Företag, bolag, styrning

Innehåll

1. Inledning och syfte	4
2. Bolagets verksamhet.....	5
2.1. Avgiftsfrågor och uppdrag.....	5
2.1.1. Avfallshantering.....	5
2.1.2. Vatten och avlopp.....	6
2.1.3. Fjärrvärme	6
2.1.4. Elnät.....	6
2.2. Energi-, VA- och avfallsplaner	7
2.3. Inriktning och uppdrag	7
2.3.1. Målområde Samhälle	7
2.3.2. Målområde Medborgare.....	8
2.3.3. Målområde Ekonomi	9
2.3.4. Målområde Verksamhet.....	9
2.3.5. Målområde Medarbetare	9
3. Verksamhetens mål	9
3.1. Ekonomiska mål.....	10
Finansiella mål	10
Finansiell restriktion	10
Definitioner	10
3.2. Övriga mål.....	10
Kund- och Medarbetarnöjdhet.....	10
Miljö.....	10
4. Utdelning och koncernbidrag	11
5. Lån och borgen	11
6. Policyer, program, handlingsplaner med mera	11

Särskilt ägardirektiv för Tekniska verken i Linköping AB med dotterbolag

För den verksamhet som bedrivs i Tekniska verken i Linköping AB, nedan "Bolaget", gäller för de helägda kommunala bolagen detta särskilda ägardirektiv fastställt av Linköpings kommunfullmäktige 2023-04-25. Ägardirektivet är överlämnat och bekräftat vid Bolagets extra bolagsstämma 2023-06-16 och gäller tillsvidare.

Ägardirektivet är ett komplement till bolagsordningen.

1. Inledning och syfte

Linköpings kommun har behov av att tillgodose kommuninvånarna och verksamheter i Linköping med en god infrastruktur som omfattar el, vatten, avlopp, värme, renhållning med flera tekniska nyttigheter till konkurrenskraftiga villkor, god kvalitet, hög leveranssäkerhet och med beaktande av miljö och klimataspekterna. Bolaget ska vara ett viktigt verktyg och resurs inom dessa områden. Bolaget är också en viktig resurs som tillhandahåller kommunikationstjänster (bredband) och andra servicetjänster av kvalificerat slag samt som regional aktör inom dessa områden. Bolaget har också en roll i att bygga platsvarumärket Framtidsstaden.

Bolaget ska uppfylla det kommunala ändamålet med verksamheten så som det är beskrivet i bolagsordningen: *"Ändamålet med bolagets verksamhet är att tillhandahålla de tekniska nyttigheter och tjänster som omfattas av verksamhetsföremålet på konkurrenskraftiga villkor, till god kvalitet och med hög leveranssäkerhet. I ändamålet ingår också att med stark miljö- och klimatprofil genomföra verksamheten på ett ekologiskt hållbart sätt samt ge ägaren skälig avkastning.*

Tillhandahållandet inom Linköpings kommun av vatten- och avloppsverksamhet ska ske med beaktande av kommunal likställighets- och självkostnadsprincip. I den mån denna typ av verksamhet bedrivs i annan kommun ska den verksamheten bedrivas på affärsmässiga grunder. Tillhandahållandet inom Linköpings kommun av tjänster avseende avfallshantering rörande hushållsavfall ska ske med beaktande av kommunal likställighets- och självkostnadsprincip.

Fjärrvärmeverksamhet, produktion av handel med el, biogas samt kommunikationstjänster ska bedrivas på affärsmässig grund.

Bolagets övriga verksamhet ska bedrivas i regionen med beaktande av kommunal likställighets- och självkostnadsprincip om inte annat framgår av för bolaget tillämpliga bestämmelser.

Efter kommunfullmäktiges godkännande kan bolaget, för att främja dessa ändamål, äga aktier eller andelar i andra företag."

2. Bolagets verksamhet

För bolagets verksamhet gäller lokaliseringsprincipen¹, offentlighetsprincipen² och likställighetsprincipen³ och i den mån det är lämpligt självkostnadsprincipen⁴ eller där annan särslagstiftning är överordnad.

Bolaget ska normalt bedriva verksamhet inom det geografiska området Linköpings kommun men får äga anläggningar och bedriva verksamhet utanför kommunen om dessa har till syfte att tillhandahålla värde till de egna kommuninvånarna. Bolaget får gemensamt eller i samverkan med andra kommuner eller bolag engagera sig i aktiviteter som syftar till att förbättra miljön och/eller effektivisera energianvändningen. I övrigt krävs kommunfullmäktiges godkännande i enlighet med Linköpings kommuns bolagspolicy, vilket givits inom till exempel elhandel, elnät, energieffektiviseringstjänster, fjärrvärme, VA-verksamhet, biogas samt kommunikationstjänster.

Tekniska verken i Linköping AB svarar för att kommunfullmäktige får möjlighet att utse styrelserepresentanter, revisorer och lekmannarevisorer samt ersättare för dessa, motsvarande Tekniska verkens (kommunens) ägarandel i delägda dotterbolag samt övriga bolag där Tekniska verken eller dotterbolag äger mer än 20 % av aktiekapital eller röster (intressebolag). Kommunen avstår därför från att i bolagsordning för delägda bolag till Tekniska verken i Linköping AB föreskriva särskild form för att utse styrelse, revisorer och lekmannarevisorer samt ersättare för dessa.

Mindre koncerninterna omstruktureringar får bolaget göra själva i samråd med Linköpings Stadshus AB:s ledning, större koncerninterna omstruktureringar beslutas i kommunfullmäktige. Vid större principiellt viktiga omstruktureringar ska dialog med ägaren föras.

2.1. Avgiftsfrågor och uppdrag

2.1.1. Avfallshantering

Tekniska verken har kommunens uppdrag att som renhållare svara för kommunens skyldigheter avseende hanteringen av hushållsavfall. Till grund för uppdraget ligger den av kommunfullmäktige beslutade renhållningsordningen med tillhörande lokala föreskrifter och avfallsplan. Tekniska verken ska säkerställa en god tillgänglighet gällande hantering av hushållsavfall. Bolaget ska även erbjuda miljö- och resurseffektiv hantering av verksamhetsavfall på affärsmässig grund. Tekniska verken ska verka för och uppmuntra till resurseffektiv avfallshantering det vill säga cirkularitet och i samverkan med medborgare och verksamheter arbeta för att minska uppkomsten av avfall. Bolaget ska slå vakt om

¹ **Lokaliseringsprincipen:** Bolaget ska endast bedriva verksamhet inom det geografiska området Linköpings kommun.

² **Offentlighetsprincipen:** Offentlighetsprincipen är en del av Sveriges grundlag. Rätt att ta del av allmänna handlingar gäller i tillämpliga delar för bolag där kommun har ett rättsligt bestämmande inflytande. Därför är handlingar (som inte omfattas av sekretess) offentliga.

³ **Likställighetsprincipen:** Bolaget ska behandla de kunder som är kommunmedlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat.

⁴ **Självkostnadsprincip:** Bolaget ska vid sin prissättning räkna med samtliga kostnader som vid normal affärsmässig drift är motiverade från företagsekonomisk synpunkt. Det innebär att relevanta interna och kalkylerade kostnader ska ingå. I självkostnaden ska också ingå kapitalkostnader samt skälig avkastning på det egna kapitalet.

kundintresse för verksamheter och tjänster där bolaget är leverantör och har monopol eller har en dominerande ställning.

Kommunfullmäktige beslutar om ändringar i renhållningsordningen.

Kommunfullmäktige beslutar avfallstaxan för det kommunala avfallsmonopolet.

Förslag till kommunfullmäktiges⁵ beslut på avgifter ska tillställas kommunstyrelsen senast fyra månader före avgiften avses träda i kraft.

2.1.2. Vatten och avlopp

Tekniska verken har kommunens uppdrag att vara huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen och därmed medverka till att kommunen kan fullgöra sitt ansvar enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Kommunfullmäktige beslutar om:

1. Ändring av taxeföreskrifter.
2. Särtaxa för anläggnings- och bruksavgifter.
3. Utökning av verksamhetsområdet för den allmänna va-anläggningen.
4. Lokala föreskrifter om användningen av den allmänna va-anläggningen (AB VA).

Förslag till kommunfullmäktiges⁵ beslut enligt punkt 1-4 ska tillställas kommunstyrelsen senast fyra månader innan bolaget avser att beslutet ska träda ikraft.

Ändring av prislista/taxa – som avviker från taxeföreskrifterna – ska beslutas av kommunfullmäktige. Förslag om ändring ska tillställas kommunstyrelsen senast fyra månader före ändringen avses träda i kraft.

Ändring av prislista/taxa för vattentjänster - som följer beslutade taxeföreskrifter – ska tillställas kommunstyrelsen för information senast två månader före ändringen avses träda ikraft.

2.1.3. Fjärrvärme

Tekniska verken beslutar om avgifter för fjärrvärme. Kommunstyrelsen ska informeras om fjärrvärmeavgifterna senast två månader före avgifterna avses träda i kraft.

2.1.4. Elnät

Tekniska verken beslutar om avgift för elnätsverksamheten. Kommunstyrelsen ska informeras om avgifter senast två månader före elnätavgiften avses träda i kraft.

⁵ Samhällsbyggnadsnämnden har utifrån gällande reglemente ansvar att vara kommunens politiska organ för vatten-, renhållning och avloppshantering. Detta innebär att ärenden som regleras i särskilt ägardirektiv för Tekniska verken i Linköping AB kapitel 2.1 ska beredas av samhällsbyggnadsnämnden inför beslut i kommunstyrelsen/kommunfullmäktige.

2.2. Energi-, VA- och avfallsplaner

Bolaget ska medverka till upprättande av energi- och avfallsplaner på uppdrag av kommunen. Bolaget ska också, inom ramen för sitt verksamhetsområde, medverka till upprättande av VA-planer i samverkan med kommunen.

2.3. Inriktning och uppdrag

Majoritetens politiska program gäller för hela mandatperioden och ligger till grund för mål, uppdrag och inriktningar i ägardirektiv till de helägda dotterbolagen.

Utifrån sina bolagsordningar, bolagspolicy, ägardirektiv och omvärldsfaktorer arbetar dotterbolagen fram budgetar och verksamhetsplaner som anger förväntat resultat, vad verksamheten vill uppnå under året och hur de kommunövergripande målen ska uppnås på ett resurseffektivt sätt.

Det politiska programmet anger majoritetens viljeinriktning för vad som ska uppnås under mandatperioden. I ägardirektivet uttrycks viljeinriktningen genom kommunövergripande mål och riktade uppdrag till Bolaget. De kommunövergripande målen är indelade i fem målområden - samhälle, medborgare, ekonomi, verksamhet och medarbetare. Uppdragen är mer specifikt uttryckta och är en delaktivitet för att uppnå de kommunövergripande målen, dessa kan uttryckas som aktiviteter i verksamhetsplanen.

Målområde Samhälle	Målområde Medborgare	Målområde Ekonomi	Målområde Verksamhet	Målområde Medarbetare
Ett tryggt och säkert Linköping	Lättillgänglig, god och jämlik välfärd	En hållbar ekonomi	En organisation med hög produktivitet och effektivitet	Attraktiv arbetsgivare med en hållbar kompetens- försörjning
Ett Linköping med minskad segregation				
Ett Linköping i framkant inom miljö- och klimat	Skolor med fokus på kunskap och studiero			
Ett växande Linköping med ett starkt näringsliv	Fler i jobb och egenförsörjning			

För uppföljning av det kommunala uppdraget lämnas särskild redovisning vid bokslut/redovisning av måluppfyllelse.

2.3.1. Målområde Samhälle

Målområde samhälle beskriver vad bolaget ska uppnå för att utveckla närmiljön och Linköping som plats.

- Säkerställa ett systematiskt och samlat arbete med informations- och cybersäkerhet för att stärka förmågan att förebygga, upptäcka och hantera cyberattacker och andra it-incidenter samt vidta åtgärder för att öka motståndskraften mot cyberattacker.
 - Vara en aktiv del i kommunens trygghetsarbete genom att exempelvis möjliggöra implementering av trygghetsskapande teknik.
 - Bolaget ska anta en säkerhetspolicy utgående från bolagets uppdrag och med beaktande av kommunens säkerhetspolicy.
-
- Säkerställa kommunal jämställdhet inom idrotten sett till stöd och tillgänglighet. All kommunal sponsring inom Linköpings kommun och kommunala bolag ska ske jämställt
-
- Använda tillgängliga verktyg och aktiviteter för att nå netto noll-växthusgasutsläpp senast 2045, i enlighet med kommunens gällande program och handlingsplaner.
 - Arbeta med att fånga in koldioxid och bidra till att utveckla affärspotentialen i det.
 - Aktivt bidra till en ökad produktion av grön och hållbar el med mål att kommunkoncernen producerar lika mycket som förbrukas inom kommunens gränser.
 - Ha en ledande roll i kommunens miljö- och klimatarbete genom att vara ett föredöme, främja utveckling och minska sin miljö- och klimatpåverkan samt medverka i utvecklingen av energi- och miljöområdena inom regionen och vara en aktiv aktör i det nationella och internationella miljö- och klimatarbetet.
 - Genom egen utveckling och i nära samverkan med akademien och forskning bidra till miljö- och kretsloppsanpassning av verksamhet och tjänster.
 - Vara en regional aktör i utvecklingen av fjärrvärme, förnyelsebara bränslen och ledningsbunden infrastruktur.
 - Vara en aktiv aktör inom biogasområdet och samverka med universitet och högskolor i syfte att fortsatt positionera Linköping som en ledande biogasstad.
 - Understödja kommunens ambitioner om att utveckla och bevara den biologiska mångfalden i reglerade vattendrag enligt den nationella planen (NAP).
-
- Inom ramen för sin verksamhet medverka till att göra Linköping till en attraktiv kommun att bo i och att driva näringsverksamhet i. Bolaget ska även bidra till tillväxt av företag och ett ökat företagande inom miljösektorn i regionen.
-
- Vid nybyggnad av byggnader för kommunal verksamhet avsätta en procent av byggnadskostnaden för konstnärlig gestaltning i investeringskalkylen. Som nybyggnad räknas i detta sammanhang även tillbyggnader och sådana ombyggnader som föranleds av ändrad användning. De avsatta medlen för konstnärlig utsmyckning av byggnader där kommunen är hyresgäst ska ställas till kultur- och fritidsnämndens förfogande.

2.3.2. Målområde Medborgare

Målområde medborgare beskriver vad bolaget ska uppnå i tjänster och service för att tillgodose medborgarnas behov och förväntningar.

- Säkerställa kvalitet och kapacitet i elnätet.
- Säkerställa dricksvattenkvalitén.
- Understödja utveckling av infrastruktur för elfordon, även utanför den täta staden.
- Stödja och utveckla samarbetet med civilsamhället.
- Fortsätta förenkla för Linköpingsbor att återvinna sitt avfall.

- Samordna grävarbeten samt rutiner för information och dialog med berörda medborgare och företag med andra kommunala aktörer, med målet att minska störningarna för Linköpingsborna och lokala näringslivet.
-
- Vara en aktiv del i kommunens arbetsmarknadsinsatser genom att exempelvis tillskapa praktikplatser/anställningar för personer långt ifrån arbetsmarknaden samt öka antalet sommar- och feriejobb inom den egna organisationen. Bolaget ska bidra till genomförandet av Linköpings kommuns arbetsmarknadsprogram.
-
- Skapa förutsättningar för återkommande dialog med allmänheten utifrån bolagets förutsättningar.

2.3.3. Målområde Ekonomi

Målområde ekonomi beskriver vad bolaget ska uppnå för en stabil och god ekonomi.

- Ha en kostnadseffektiv verksamhet med lönsamhet så att långsiktig konkurrensförmåga säkerställs samt ha en ekonomisk ställning som medger utveckling och investeringar utan ägartillskott.
- För monopol eller monopolliknande varor och tjänster eftersträva priser som ligger under genomsnittet i Sverige.
- Utforma taxor och priser så att dessa bidrar till effektiv energi- och resurshushållning.
- Utnyttja EU-finansiering där så är möjligt för exempelvis sysselsättning, klimatanpassning, infrastruktur och innovation.

2.3.4. Målområde Verksamhet

Målområde verksamhet beskriver hur arbetsprocesser och organisation ska utvecklas för att uppnå goda resultat.

- Skapa en organisation som arbetar förebyggande och operativt mot arbetslivskriminalitet/oseriösa aktörer. Kännbara konsekvenser ska följa för företag som ägnar sig åt lagöverträdelser och fusk. De ska också uteslutas från kommunala upphandlingar.
- Bidra till att medborgare och verksamheter får ökad kunskap om energi- och resurseffektivitet.

2.3.5. Målområde Medarbetare

Målområde medarbetare beskriver hur medarbetarnas resurser ska tillvaratas och utvecklas.

- Vara en attraktiv arbetsgivare.
- Skapa en hållbar kompetensförsörjning.

3. Verksamhetens mål

Vid konflikt mellan mål och medel gäller medlen - tillgången till ekonomiska och andra resurser sätter gränser för måluppfyllelsen och därmed verksamhetens omfattning.

3.1. Ekonomiska mål

Bolagets långsiktiga finansiella mål, mätt som genomsnitt över en konjunkturcykel, ska understödja god lönsamhet, finansiell stabilitet, och investeringar utan aktieägartillskott.

Finansiella mål

- Soliditet >30 %
- Operativt kassaflöde > 0 mnkr som snitt över en tioårsperiod⁶
- Avkastning på totalt kapital > 6 % som snitt över en tioårsperiod⁶

Finansiell restriktion

Soliditeten utgör ett riskgolv och ska vid varje tidpunkt överstiga 30 %.

Definitioner

Soliditet = koncernens utgående egna kapital dividerat med balansomslutning

Operativt kassaflöde = tillförda medel +/- nettoinvesteringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar – utdelning. Investeringar av strategisk karaktär kan medföra godkännande att understiga kassaflödesmålet flera år.

Totalt kapital = totala tillgångar

Avkastning på totalt kapital: = rörelseresultat + finansiella intäkter i relation till genomsnittligt totalt kapital

3.2. Övriga mål

Kund- och Medarbetarnöjdhet

Undersökning av NöjdKundIndex (NKI) och NöjdMedarbetarIndex (NMI) eller annan relevant branschspecifik mätning ska genomföras minst vartannat år och kunna mätas och redovisas. Målet är att bolagets resultat av genomförd undersökning ska överstiga branschnittet.

Miljö

Minskad global klimatpåverkan. Bolaget ska bidra till att uppnå CO₂-neutralt Linköping 2025. Mätetalet avser minskning av globala utsläpp av växthusgaser tack vare bolagets åtgärder som årston CO₂-ekvivalenter från 2014 (referenspunkten är 2014 med 0 ton).

För ett eller fl

Mål 2019: 141 600 ton

Mål 2023: 287 400 ton (indikativt 2021: 225 000 ton)

Mål 2027: 450 000 ton

⁶ Tioårsperioden ska ses som de fyra föregående åren, innevarande år och kommande fem år.

4. Utdelning och koncernbidrag

Bolaget ska medverka i resultatutjämnning inom Linköpings Stadshus AB för skatteoptimering samt lämna årlig utdelning/koncernbidrag till Linköpings Stadshus AB enligt av moderbolaget utfärdad "inriktning av utdelningsförväntningar" på Bolaget.

5. Lån och borgen

Kommunfullmäktige fastställer årligen ram för långfristiga lån samt en högsta nivå för kommunal borgen för lån till bolaget. Detta beslut kommuniceras i särskild ordning.

6. Policyer, program, handlingsplaner med mera

Bolaget ska i applicerbara delar följa Linköpings kommuns och Linköpings Stadshus AB:s policyer, program och handlingsplaner med mera. Särskilt utpekade policyer, program och handlingsplaner framgår av Bilaga 1. Dessa ska följas under förutsättning att styrdokumentet inte strider mot bolagets bolagsordning, ägardirektiv, tvingande lag eller annan författning.

Bolaget ska utifrån sin egen verksamhet göra en egen värdering vilka styrdokument som ska följas och vid ägardialoger redovisa sina ställningstagande.

Utöver ovan ska bolaget följa policy mot mutor för anställda och förtroendevalda, antingen genom att följa den av kommunen beslutade policyn mot mutor för anställda och förtroendevalda, alternativt att bolaget tar fram en egen policy gällande mutor som följs av det egna bolaget.